

САМІТ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ - УКРАЇНА

(Копенгаген, 4 липня, 2002)

СПІЛЬНА ЗАЯВА

Президента України Л.Кучми та Президента Європейської Ради А.Ф.Расмуссена, за участю Генерального секретаря Ради ЄС/ Верховного Представника з питань спільної зовнішньої та безпекової політики ЄС Х.Солани, та Президента Комісії Європейських Співтовариств Р.Проді

Саміт став важливим кроком на шляху подальшого розвитку більш тісних відносин і співробітництва між Європейським Союзом і Україною, основаних на спільних цінностях. Ми підтвердили наше обопільне бажання й надалі зміцнювати наше стратегічне партнерство, спрямоване на зміцнення стабільності і процвітання в Європі, а також на посилення демократії, поваги прав людини, верховенства права і ринкової економіки.

Ми привітали прогрес України у виконанні вимог та стандартів ОБСЄ і Ради Європи, зокрема, що стосується парламентських виборів у березні 2002 року. Ці вибори продемонстрували відданість України подальшій демократизації свого суспільства. Ми погодилися, що посилення і стабільність інституцій, які гарантують демократію, верховенство права і ринкову економіку є життєво важливими для розвитку України та посилених відносин з ЄС. Ми рішуче підтримуємо зобов'язання української влади зміцнювати судову систему, свободу преси, права людини і громадянського суспільства і погодилися, що співробітництво та допомога з боку ЄС в цих сферах будуть посилені.

Ми визнали прогрес у запровадженні економічних реформ в Україні і позитивні зрушення в її економіці. Ми погодилися, що продовження структурної, адміністративної та судової реформ є виключно важливими для економічного розвитку України, включаючи торгівлю. Ми обговорюватимемо шляхи поглиблення нашого співробітництва з метою забезпечення стійкого економічного зростання та заохочення розвитку конкурентноспроможних секторів української економіки, нових технологій і електронної комерції, а також залучення інвестицій.

Ми погодилися, що процес розширення ЄС відкриває нові можливості та містить нові виклики в різних сферах нашого співробітництва. Ми підтвердили, що найкращим шляхом використання можливостей розширення для України є інтенсифікація роботи, спрямованої на адаптацію її законодавства, норм і стандартів до існуючих в Європейському Союзі. ЄС підтвердив свою готовність продовжувати співробітництво і підтримати Україну в наблизенні законодавства, що є одним з ключових елементів інтенсифікованого співробітництва між Україною та ЄС. ЄС привітав прагнення Уряду України розробити графік пріоритетних сфер наблизення законодавства.

Ми активізуємо обговорення наслідків розширення в рамках відповідних органів, створених за УПС, включаючи питання, які стосуються торгівлі, пересування людей, а також віз. В цьому зв'язку ми також висловили підтримку розвитку регіонального та транскордонного співробітництва, включаючи людський вимір. Для полегшення контактів між розширеним ЄС та Україною ми співпрацюватимемо, щоб зробити процедуру перетину кордону громадянами України та громадянами держав-членів ЄС якомога простішою та ефективнішою.

Ми підкреслили необхідність розвивати наше стратегічне партнерство. Виконання положень Угоди про партнерство і співробітництво (УПС) є основою для подальшого розвитку наших відносин. Ми рекомендуємо Комітету з питань співробітництва у доповіді на наступному засіданні Ради з питань співробітництва дати оцінку стану виконання УПС. В цьому зв'язку ми підкреслили важливість пріоритетів, спільно затверджених на останньому засіданні Ради з питань співробітництва в березні 2002 року.

Ми привітали досягнення принципової домовленості стосовно правил процедури врегулювання суперечок, що дозволить більш ефективно використовувати процедуру врегулювання спорів в рамках УПС.

ЄС проінформував Україну про рішення Ради ЄС стосовно вироблення підходів щодо зміцнення відносин між розширеним ЄС та його сусідами. Триваюча дискусія всередині ЄС приведе до подальшого зміцнення відносин Україна-ЄС. Обидві сторони підкреслили важливість урахування відмінностей щодо стану відносин між ЄС та причетними країнами, так і рівня їхнього політичного та економічного розвитку.

ЄС ще раз підтвердив, що він вітає європейські прагнення України. Він відзначив Послання Президента України Л.Кучми від 18 червня до Верховної Ради "Європейський вибір. Концептуальні засади стратегії економічного та соціального розвитку України на 2002-2011 роки" з усіма його наслідками для подальшого розвитку відносин між Україною та ЄС. Ми також відмітили відповідну Резолюцію Верховної Ради на це Послання. Президент України також підкреслив бажання України підняти партнерство Україна-ЄС на якісно новий рівень.

Ми очікуємо на участь України в Європейській Конференції в новому форматі. Відповідне рішення Європейської Ради в Г'ютеборзі відкрило нові перспективи для зміцнення діалогу і співробітництва між Європейським Союзом та іншими європейськими країнами, які поділяють однакові цінності і цілі.

Україна привітала домовленості про консультації та співробітництво між ЄС і Україною у врегулюванні кризових ситуацій, досягнуті нещодавно на засіданнях Європейської Ради в Севільї. Ми підтвердили наші зобов'язання зміцнювати співробітництво з врегулювання кризових ситуацій. ЄС привітав рішення України призначити уповноваженого по зв'язках з Військовим Штабом ЄС. Ми висловили задоволення прогресом, досягнутим у вивченні можливостей використання Євросоюзом українського потенціалу у сфері далеких авіаційно-транспортних перевезень. Ми продовжимо наші консультації для досягнення якнайшвидшого позитивного результату. Поліцейська місія ЄС в Боснії і Герцеговині - перша операція ЄС, ініційована в рамках Європейської політики безпеки та оборони - стане ще однією конкретною можливістю розвивати оперативне співробітництво між ЄС та Україною. У цьому контексті ЄС відзначив пропозицію України використовувати тренувальний Центр МВС у Києві.

Ми погодилися, що швидкий вступ України у СОТ на комерційно обґрунтованих умовах є в наших спільних інтересах, а також є основоположною для зусиль України збільшувати обсяги торгівлі та інвестицій. З цією метою ми будемо намагатися упродовж наступних місяців завершити двосторонні переговори про взаємний доступ до ринків. Одночасно Україна продовжуватиме роботу над важливим завданням приведення свого законодавства у відповідність до норм СОТ. ЄС продовжуватиме надавати допомогу у цьому. Прогрес у цій роботі сприятиме початку процесу підготовки звіту Робочої групи, який є важливим елементом процесу вступу до СОТ. Повна імплементація відповідних положень УПС та вступ до СОТ стануть основою для утворення з часом зони вільної торгівлі, як це передбачено УПС. Ми привітали суттєве зростання обсягів торгівлі між Україною та ЄС, але з розчаруванням зазначили низький рівень прямих іноземних інвестицій з країн-членів ЄС в економіку України. Ми підкреслили необхідність здійснення Україною кроків, спрямованих на перегляд дискримінаційного законодавства в сфері торгівлі автомобілями, на забезпечення своєчасного повернення ПДВ і посилення захисту прав інтелектуальної власності.

Ми повторили, що нашою спільною метою є продовження швидкого просування України шляхом структурних та економічних реформ, які приведуть до визнання повного ринкового статусу її економіки. ЄС продовжує цілковито підтримувати прогрес України, який вже був чітко визнаний і зумовив у 2000 році надання українським компаніям на індивідуальній основі статусу ринкової економіки. Відповідні структури ЄС зараз аналізують всю належну інформацію, яка створює основу для визнання повного

ринкового статусу економіки, з метою визначення того, чи досягнуті критерії, які б дозволили якнайшвидше прийняття відповідного рішення.

Співробітництво в галузі енергетики залишається одним із ключовим напрямком наших відносин. Ми привітали зобов'язання української влади гарантувати, що нові реактори на Рівненській та Хмельницькій АЕС (X2/P4), після введення в експлуатацію, відповідатимуть визначеним міжнародно прийнятим стандартам безпеки. Ми закликаємо наших експертів якомога швидше погодити умови надання позик Євроатомом та ЄБРР. Ми погодилися зміцнити нашу підтримку зусиллям, спрямованим на ефективне використання фонду "Укриття" та уникнення будь-яких подальших затримок у здійсненні проекту. ЄС підтвердив свої зобов'язання допомагати Україні у вирішенні питань ядерної безпеки та подолання соціальних наслідків закриття Чорнобильської станції. Ми привітали прогрес у підготовці Угоди щодо співробітництва у галузі мирного використання ядерної енергетики між Україною та ЄС.

Ми підтримуємо продовження реформ в українському енергетичному секторі, включаючи приватизацію в енергогенеруючому та енергорозподільчому секторах, а також реформи у вугільній галузі. Ми привітали заснування трьох робочих груп Україна - ЄС в галузі енергетики (з енергетичної стратегії, енергоефективності та транзиту газу) і погодилися, що перші доповіді цих груп мають бути підготовлені до наступного засідання відповідного Підкомітету у рамках УПС. Ми підкреслили необхідність подальшого співробітництва у сфері безпеки і надійності транзиту енергоносіїв. З цією метою ми підкреслили важливість реалізації спільних проектів в рамках програми Іноґейт. Ми погодилися також співпрацювати з метою подальшого розвитку новостворюваного ринку біопалива та використання чистих вуглевидобувних технологій в Україні.

Ми погодилися інтенсифікувати наше співробітництво в галузі довкілля, включаючи екологічні проблеми Чорноморського регіону, а також із змін клімату. Ми сподіваємося на найскорішу ратифікацію Кіотського протоколу. Його імплементація відкриє нові можливості для співробітництва між сторонами. Ми очікуємо проведення в Києві у 2003 році Паневропейської Конференції Міністрів довкілля і привітали триваюче тісне співробітництво над її підготовкою.

Ми підкреслили важливість співробітництва в галузі транспорту, включаючи подальшу інтеграцію транспортної інфраструктури України в Європейську транспортну мережу. Ми привітали приєднання України до міжнародних договорів Європейської організації з безпеки аеронавігації (Eurocontrol) і підтримали її заявку на приєднання до Об'єднаної Авіаційної Влади (JAA). Ми привітали започаткування експертних контактів покликаних відкрити шлях для подальшого співробітництва з питань повітряних перевезень між Україною та ЄС. Ми також привітали нещодавнє рішення ЄС відносно Галілео і заохотили наших експертів активізувати діалог з співпраці над відповідними проектами.

Ми вітали підписання Угоди про наукове і технологічне співробітництво, яка закладе основу участі України в рамковій програмі Європейських Співтовариств. Ми підтвердили наші зобов'язання щодо Українського науково-технічного Центру (УНТЦ) та необхідність виконання всіх зобов'язань, що випливають з цієї домовленості, з метою забезпечення його ефективної роботи в Україні.

Ми підкреслили важливість Плану дій в галузі юстиції та внутрішні справ і зазначили із задоволенням, що відповідний графік буде важливим інструментом виконання, моніторингу, оцінки та визначення щорічних пріоритетів в цій галузі.. Утвердження верховенства права та реформа системи судочинства є основоположними завданнями Плану дій і будуть енергійно втілюватися. Крім того, ми погодилися, що ключовим елементом нашого співробітництва буде боротьба з організованою злочинністю, зокрема - торгівлею людьми, краденими товарами, відмиванням грошей і корупцією; а також з нелегальною міграцією.

ЄС привітав зусилля України, спрямовані на розвиток системи ефективного і комплексного управління на всьому українському кордоні. Така система зміцнить протидію нелегальній діяльності. ЄС продовжуватиме надавати значну допомогу в цій сфері. Ми очікуємо на успішне завершення переговорів стосовно угоди про реадмісію. Ми закликаємо всі країни регіону укласти між собою угоди про реадмісію. ЄС підтвердив підтримку зусиль України, спрямованих на укладення угод про реадмісію з її сусідами. Ми також розраховуємо на позитивне продовження нашого діалогу з візових питань, який включає вивчення пропозицій України в цьому контексті.

Співробітництво у розв'язанні конфліктів, боротьбі з тероризмом та його фінансуванню становитиме важливу складову подальшого розвитку наших відносин.

Обидві сторони погодились, що присутність Офісу координатора проектів ОБСЄ в Києві була позитивним фактором.

Щодо Близького Сходу, ми засудили будь-які прояви тероризму і насильства та висловили переконання, що силові методи вирішення конфлікту є неприйнятними. Резолюція Ради Безпеки ООН 1402 має бути повністю виконана відповідно до вимог Резолюції РБ ООН 1403 з метою початку переговорів. Ми знову закликаємо до необхідності вироблення всеосяжного політичного рішення, яке базуватиметься на принципах Мадридської Конференції 1991 р., Резолюціях РБ ООН 242 і 338 та формулі "земля в обмін на мир". На тлі подальшої ескалації зазначено, що для обох сторін стає все важче знайти прийнятне для них рішення. Було підкреслено необхідність підтримки з боку міжнародної спільноти всіх ініціатив, які сприятимуть мирному вирішенню конфлікту, в інтересах всіх сторін - ізраїльської, палестинської, сирійської і ліванської. Проведення міжнародної конференції з питань врегулювання ситуації на Близькому Сході залишається однією з таких можливостей. Ми підтримуємо кінцеві завдання, окреслені у промові 24 червня Президентом Бушем, і визначену Резолюцією РБ ООН 1397 необхідність двом державам, Ізраїлю і Палестині, жити поруч в межах надійних і визнаних кордонів.

Ми закликали сторони Придністровського конфлікту і посередників вжити термінових заходів з метою пошуку мирного шляху вирішення конфлікту, який гарантував би стабільність в Молдові разом із повною повагою суверенітету та територіальної цілісності Республіки Молдова. Ми зобов'язалися активізувати наші зусилля для підтримки процесу врегулювання конфлікту. В цьому зв'язку ми підтримуємо посередницькі зусилля, які вживаються ОБСЄ, Російською Федерацією та Україною. Ми зазначили необхідність ефективного прикордонного та митного контролю на всьому периметру молдовського кордону. Ми також підкреслили важливість виконання в повному обсязі рішень ОБСЄ та Стамбульського саміту.

Ми обговорили ситуацію в Білорусі. ЄСівська сторона висловили своє глибоке занепокоєння погіршенням політичної ситуації та недостатнім прогресом у здійсненні економічних та політичних реформ у Білорусі. Ми вважаємо, що реформи є єдиним шляхом для просування Білорусі. Ми підкреслили необхідність пошуку швидкого рішення стосовно призначення Голови місії ОБСЄ з питань допомоги і моніторингу в Мінську та її мандату.

Ми привітали посилення співробітництва між Росією і ЄС, а також партнерські домовленості між Росією і НАТО. Ми продовжуватимемо взаємне інформування про наш діалог з Росією стосовно енергетики, економічних відносин, врегулювання кризових ситуацій та загального розвитку нашого партнерства.

Ми поділяємо серйозне занепокоєння, яке виникає у зв'язку з загрозою розповсюдження зброї масового знищення та засобів її доставки і підкреслюємо важливість повного дотримання багатосторонніх угод, режимів і домовленостей в цій сфері. Ці угоди можуть також зробити значний внесок у справу боротьби з тероризмом шляхом зменшення ризику доступу недержавних структур до зброї масового знищення, радіокативних

речовин і засобів їх доставки, а також за допомогою запобігання поширенню звичайних озброєнь.

На завершення, беручи до уваги прогрес, досягнутий Україною на шляху демократії, позитивний розвиток її економіки та її чіткий проєвропейський вибір, а також розширення ЄС, ми прагнутимемо набути нового та посиленого виміру нашого стратегічного партнерства.